

Nr 27.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1952/53 till gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.

I årets statsverksproposition (IX ht, punkt 221) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt för budgetåret 1952/53 beräkna ett anslag av 800 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 29 februari 1952 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 89, föreslagit riksdagen att till Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt å riksstaten för budgetåret 1952/53 under nionde huvudtiteln anvisa ett anslag av 1 200 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Inledning.

Från och med budgetåret 1935/36 har under nionde huvudtiteln uppförts ett reservationsanslag, benämnt Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt. Genom anvisandet av detta anslag, vilket avräknas mot automobilskattemedlen, ha fiskerinäringens utövare erhållit restitution av den ordinarie skatten å bensin, som använts vid yrkesmässigt fiske. Frågan om återbäring till fiskerinäringens utövare av den tilläggsskatt å bensin, som under tiden den 1 april 1948—den 31 december 1950 utgick med 27 öre per liter, behandlades vid 1950 års riksdags höstsession. Riksdagen uppdrog då efter förslag av bevillningsutskottet (r. skr. nr 420, bevillningsutskottets betänkanden nr 66 och 68) åt Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för genomförande av kollektiv restitution av tilläggsskatten å bensin, som använts vid yrkesmässigt fiske under tiden den 1 april 1948—den 31 december 1950. Beträffande tidpunkten för restitutionen uttalade riksdagen, att det givetvis icke kunde komma i fråga att ett belopp motsvarande den tilläggsskatt, som fiskets utövare betalat under hela nyssnämnda tidsperiod, skulle restitueras kollektivt under en så begränsad tid som endast ett budgetår. Restitutionen av tilläggsskatten borde i stället utsträckas över en följd av år.

I 1951 års statsverksproposition (IX ht punkt 152) anförde dåvarande

chefen för jordbruksdepartementet att det med hänsyn till riksdagens uttalande, att kollektiv restitution skulle ske även av tilläggsskatten å bensin, syntes angeläget att frågan om storleken av bensinförbrukningen i yrkesmässigt fiske bleve närmare utredd. Vid denna utredning borde man enligt departementschefen söka att ej blott komma fram till en såvitt möjligt tillförlitlig uppskattning av bensinförbrukningen i yrkesmässigt fiske under den tid, varunder tilläggsskatt utgått, utan även få en uppfattning om den bensinförbrukning, som kunde väntas under budgetåret 1951/52. Departementschefen anförde vidare, att den omständigheten, att osäkerhet rådde om storleken av de kvantiteter för vilka restitution borde beräknas, ej syntes böra utgöra hinder för att ifrågavarande anslag för sistnämnda budgetår uppfördes med ett avrundat belopp. Anslaget syntes därvid böra bestämmas så att det komme att omfatta både vad som kunde antagas komma att motsvara den ordinarie bensinskatten för budgetåret 1951/52 och viss del av den tidigare erlagda tilläggsskatten. Med denna utgångspunkt föreslog departementschefen att anslaget skulle uppföras med ett belopp av 800 000 kronor.

Sedan riksdagen (skr. nr 331/1951) i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i 1951 års statsverksproposition för ändamålet anvisat ett anslag av 800 000 kronor för innevarande budgetår, att avräknas mot automobilskattemedlen, ställde Kungl. Maj:t genom beslut den 8 juni 1951 anslaget till förfogande för fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök. I beslutet föreskrevs, att fiskeristyrelsen skulle äga disponera 700 000 kronor av anslaget för därmed avsett ändamål. Beträffande användningen av återstående 100 000 kronor förklarade Kungl. Maj:t sig vilja framdeles meddela beslut. Kungl. Maj:t anbefallde tillika fiskeristyrelsen att, med beaktande av vad i statsverkspropositionen anförts i ämnet, verkställa utredning rörande förbrukningen av bensin i yrkesmässigt fiske samt att till Kungl. Maj:t inkomma med redogörelse för utredningens resultat.

I proposition den 11 januari 1952, nr 25, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att den kollektiva restitutionen av den tilläggsskatt å bensin, som under tiden den 1 april 1948—den 31 december 1950 uttagits vid yrkesmässigt bedrivet fiske, skall ske på det sätt att tilläggsskattemedlen skola avsättas till en fond och inom denna användas så, att fiskerinäringen som helhet får nytta därav genom insats på områden, där anslagsanvisning å riksstaten icke äger rum. I denna proposition anförde föredragande statsrådet, att han torde få återkomma till frågan om storleken av de belopp, som sammanlagt borde tillföras fonden, sedan fiskeristyrelsen slutfört nyssnämnda utredning rörande användningen av bensin i yrkesmässigt bedrivet fiske. Riksdagen har sedermera bifallit propositionen (jordbr. utsk. utl. nr 7; r. skr. nr 114).

Fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök har genom skrivelse den 31 januari 1952 redogjort för resultatet av den av styrelsen verkställda utredningen rörande förbrukningen av bensin vid yrkesmässigt fiske.

Fiskeristyrelsens utredning.

Fiskeristyrelsen redogör inledningsvis för de grunder för bestämmande av restitutionsbeloppets storlek, som hittills tillämpats.

Härefter anför fiskeristyrelsen några allmänna synpunkter rörande beräkningen av bensinförbrukningen i yrkesmässigt fiske. Styrelsen framhåller därvid att det i allmänhet stöter på betydande svårigheter att erhålla en någorlunda tillförlitlig uppgift om hur mycket bensin, som förbrukas vid yrkesmässigt utövande av fiske. Med hänsyn härtill får det enligt styrelsen anses uteslutet att kunna erhålla annat än en ungefärlig beräkning i här förevarande avseende.

Fiskeristyrelsen upplyser vidare i sin skrivelse att styrelsen vid planläggningen av nu ifrågakvarande utredning övervägt flera olika metoder för införskaffandet av primärmaterialet. Styrelsen hade därvid funnit det lämpligast att insamlingen av primäruppgifterna liksom tidigare skulle anförtros åt länsfiskeritjänstemännen och i ett par fall — vid kusten av Malmöhus län samt Göteborgs och Bohus län — åt vederbörande fiskeriintendent med biträde av insamlarna av fiskeristatistik. Enligt styrelsens uppfattning äro dessa befattningshavare de enda som inneha det betydande mått av person- och lokalkännedom ävensom kännedom om fisket, vilket erfordras för att man skall få en någorlunda riktig uppskattning av bensinförbrukningen inom olika områden.

De siffermässiga resultaten av fiskeristyrelsens utredning ha av styrelsen sammanförts i två tabeller. I den ena av dessa redovisas antalet båtar av olika motorstyrka samt medelförbrukningen av bensin per båt och år. I den andra tabellen lämnas uppgift rörande förbrukningen, uttryckt i liter, av bensin vid yrkesmässigt fiske. Fiskeristyrelsen upplyser att den, då sådana uppgifter som legat till grund för den förra tabellen synts anmärkningsvärda i något avseende, hållit överläggningar med uppgiftslämnarna. Därvid har rättelse ansetts böra vidtagas endast i ett fåtal fall.

Med utgångspunkt från de utredningsresultat, som redovisats i tabellerna, anför fiskeristyrelsen, att det enligt dess mening synes vara berättigat att antaga, att bensinförbrukningen vid yrkesmässigt fiske under vart och ett av åren 1948—1951 uppgått till omkring 2 840 000 liter.

Vad beträffar storleken av den bensinförbrukning, som skett i yrkesmässigt fiske under tiden den 1 april 1948—den 31 december 1950, anför fiskeristyrelsen att denna synes kunna uppskattas till 8 165 000 liter. Styrelsen har därvid utgått från att förbrukningen under ett vart av åren 1949 och 1950, i enlighet med vad som framgår av den föregående redogörelsen, bör beräknas till omkring 2 840 000 liter eller till sammanlagt omkring 5 680 000 liter. Den bensinmängd, som bör läggas till grund för beräkning av restitutionen av tilläggsskattemedlen för år 1948, synes däremot enligt fiskeristyrelsen böra beräknas till omkring 2 485 000 liter.

Beträffande en närmare redogörelse för utredningen torde utskottet få hänvisa till s. 4—8 i propositionen.

Föredragande statsrådet.

Föredragande statsrådet har anfört följande.

»Av den föregående redogörelsen framgår att fiskeristyrelsen nu med utgångspunkt från den av styrelsen verkställda utredningen uppskattat bensinförbrukningen vid yrkesmässigt fiske till omkring 2 840 000 liter för ett vart av åren 1948—1951. Förbrukningen av bensin under tiden den 1 april 1948—den 31 december 1950, då tillfällig skatt utgick å bensin, har styrelsen i anslutning härtill beräknat till sammanlagt omkring 8 165 000 liter. Av de skäl, som styrelsen angivit, har det visserligen icke varit möjligt att vid utredningen nå fram till resultat, som med full säkerhet kunna sägas exakt motsvara den verkliga bensinförbrukningen. Att få en säkrare uppskattning än den, som styrelsen nu gjort, torde dock knappast vara möjligt, i vart fall ej utan synnerligen omfattande och tidsödande undersökningar. Det synes vidare ej sannolikt att den felmarginal, som kan föreligga, är så stor, att den kan anses motivera igångsättandet av dylika undersökningar. I likhet med fiskeristyrelsen anser jag därför att de av styrelsen angivna värdena böra kunna läggas till grund för beräkningen av de bensinskattemedel som skola restitueras under nästa budgetår.

Vad därvid först angår frågan om återbäring av den ordinarie skatten för bensin, som förbrukas vid yrkesmässigt fiske, vill jag till en början erinra om att denna skatt sedan den 1 januari 1951 uttages med 25 öre per liter. Såsom framgår av det nyss anförda synes man kunna utgå från att bensinförbrukningen vid det yrkesmässiga fisket under de senaste åren uppgått till omkring 2 840 000 liter per år. Några större variationer beträffande denna förbrukning torde icke vara att vänta under innevarande och nästa år. Det skattebelopp, som skall restitueras till fiskerinäringens utövare för ordinarie skatt, som av dem erlägges under budgetåret 1952/53, synes med hänsyn härtill kunna beräknas till $(0,25 \times 2\,840\,000 =)$ i runt tal 700 000 kronor. Ett belopp av denna storlek torde sålunda böra anvisas för nästa budgetår.

Vad härefter angår tilläggsskatten synes, såsom jag redan anfört, här ifrågavarande bensinförbrukning under den tid, då tilläggsskatten uttogs, kunna uppskattas till sammanlagt omkring 8 165 000 liter. Eftersom tilläggsskattebeloppet utgjorde 27 öre per liter, skulle sålunda det yrkesmässiga fisket ha erlagt $(0,27 \times 8\,165\,000 =)$ i avrundat tal 2 200 000 kronor såsom tilläggsskatt. Detta belopp skall emellertid i enlighet med riksdagens i det föregående återgivna uttalande icke restitueras på en gång utan under en följd av år. I propositionen nr 25 till årets riksdag har Kungl. Maj:t, såsom tidigare anförts, föreslagit att den kollektiva restitutionen av tilläggsskatten skall ske på det sättet att tilläggsskattemedlen skola avsättas

till en fond och inom denna användas så, att fiskerinäringen som helhet får nytta därav genom insats på områden, där anslagsanvisning å riksstaten icke äger rum. I det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet uttalade jag att jag förutsatte att nämnda fond redan för nästa budgetår skulle tillföras en förhållandevis stor del av det belopp, som totalt kunde komma att tillfalla densamma, och att fonden sålunda skulle träda i verksamhet vid ingången av budgetåret 1952/53. Det torde i detta sammanhang böra erinras om att redan det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 800 000 kronor till en viss del innefattar restitution av tilläggsskattemedel. Denna delrestitution torde med utgångspunkt från fiskeristyrelsens utredning angående bensinförbrukningen kunna sägas ha uppgått till omkring (800 000 — 700 000 =) 100 000 kronor. Sistnämnda belopp motsvarar även till storleken den del av anslaget, beträffande vars användning Kungl. Maj:t förklarat sig framdeles vilja meddela beslut. Till frågan om dispositionen av dessa medel torde jag sålunda få återkomma i ett senare sammanhang, då riksdagen tagit ställning till Kungl. Maj:ts förslag om användningen av tilläggsskattemedlen. Därest sistnämnda belopp av 100 000 kronor avräknas å det förut nämnda beloppet av 2 200 000 kronor, skulle 2 100 000 kronor återstå att restituera. Härav torde, med hänsyn till vad jag tidigare uttalat angående avsättningen till fonden och under förutsättning att riksdagen bifaller det i propositionen nr 25 framlagda förslaget, lämpligen för nästa budgetår böra anvisas ett belopp av 500 000 kronor. Anvisningen torde liksom hittills böra ske under anslaget till Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit bör sistnämnda anslag för budgetåret 1952/53 uppföras med ett belopp av (700 000 + 500 000 =) 1 200 000 kronor.»

Utskottet.

De i propositionen redovisade beräkningarna rörande bensinförbrukningen vid yrkesmässigt fiske under åren 1948—1951 ha icke givit utskottet anledning till erinran. Med utgångspunkt härifrån tillstyrker utskottet till en början, att ett belopp av 700 000 kronor skall restitueras till fiskerinäringens utövare för ordinarie bensinskatt, som erlägges av dem under nästa budgetår.

Vad härefter angår restitution av den tilläggsskatt å bensen, som erlagts vid yrkesmässigt fiske under tiden 1 april 1948—31 december 1950, får utskottet erinra, att riksdagen på utskottets hemställan bifallit det i propositionen nr 25 framlagda förslaget om att dessa tilläggsskattemedel skola avsättas till en särskild fond, ur vilken anslag kunna utdelas för olika ändamål av betydelse för fiskerinäringen som helhet (utl. nr 7; r. skr. nr 114). I enlighet med vad som uttalas i nu föreliggande proposition torde ifrågasvarande skattemedel kunna uppskattas till sammanlagt 2 200 000 kronor,

varav 2 100 000 kronor alltjämt återstå att restituera. Utskottet biträder Kungl. Maj:ts förslag, att av sistnämnda belopp 500 000 kronor skola anvisas såsom kapitaltillskott till nämnda fond för budgetåret 1952/53.

Kungl. Maj:ts framställning föranleder ej heller i övrigt någon erinran från utskottets sida.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* å riksstaten för budgetåret 1952/53 under nionde huvudtiteln anvisa ett anslag av 1 200 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Stockholm den 24 april 1952.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Anderberg*, Svedberg, Jon Jonsson, Hjalmar Nilsson, Bertil Andersson, Sundberg*, Bror Nilsson, Ebbe Ohlsson och Nord; samt

från andra kammaren: herrar Andersson i Tungelsta*, Johnsson i Kastanjegården*, Jacobson i Vilhelmina*, Hæggholm och Jonsson i Järvsand, fru Eriksson i Hallstahammar, herrar Utbult, Boman i Stafsund, Andersson i Långviksmon och Arweson.

* Ej närvarande vid justeringen.